

دکتر محبوبه نبوی (با ویرایش سرکار خانم عابدی از پاکدشت)

درس هفتم: ابزارهای شناخت

دانش آموزان عزیز توجه داشته باشید این سوالات صرفاً جهت آشنایی شما طراحی شده است لطفاً این مجموعه را در کنار کتاب درسی استفاده کنید.

*** درس در یک نگاه ***

مفاهیم	توضیحات
ابزارهای شناخت	۱- حس ۲- عقل ۳- قلب، وحی الهی
شناخت حسی	ما به کمک حواس پنج گانه با عالم طبیعت آشنا می شویم و بسیاری از موجودات و ویژگیهای آنها را می شناسیم
اهمیت شناخت حسی	این شناخت به قدری برای ما معتبر است که بر پایه آن در طبیعت زندگی می کنیم، از اشیای طبیعی بهره می بریم و نیازهایمان را برطرف می سازیم.
اهمیت عقل در امر شناخت	- عقل می تواند حقایق را درک کند که توانایی درک آن از راه احساس ممکن نیست. - عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته های حسی می تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد. (شناخت تجربی) - نیروی عقل می تواند حالات درونی نفس مانند شادی، درد، محبت، دشمنی، عصبانیت و خوشحالی را شناسایی کند. - عقل می تواند بدون استفاده از یافته های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال، به حقایق برسد (مثل ریاضی و فلسفه)
شناخت تجربی	شناختی را که عقل با همکاری حس به دست می آورد شناخت تجربی می گوئیم.
قواعد عقلی مهم	۱- پدیده ها خود به خود پدید نمی آیند، بلکه هر پدیده ای نیازمند علت است. ۲- هر پدیده علتی ویژه دارد و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی آید. ۳- طبیعت همواره یکسان عمل می کند.
نظر ابن سینا درباره قانون علیت	قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست نمی آید، بلکه برعکس، خودش پایه و اساس هر تجربه ای است. این قانون، یکی از قواعد اولیه تعقل است که انسان در شناخت هر پدیده ای از آن استفاده می کند.
شناخت عقلی	عقل قادر است بدون استفاده از یافته های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال، به حقایق برسد و دانشهایی را پایه گذاری کند به این قبیل دانش ها شناخت عقلی می گوئیم.
دلیل نیاز به فلسفه	برای فهم یافته های عقلانی
معرفت شهودی	قلب یا دل یکی از ابزارهای معرفت است که می تواند بی واسطه به حقایق برسد و معرفت کسب کند. معرفتی که از این طریق به دست می آید، معرفت شهودی نام دارد.
طریقه کسب معرفت شهودی	این معرفت از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن و کمال طلبی همراه با عبادات خالصانه، به تدریج و گام به گام حاصل می شود.
وجه تسمیه معرفت شهودی	این شناخت را بدان جهت شهودی گویند که قلب انسان حقیقت را چنان درمی یابد که گویا با چشم می بیند. فردعارف ممکن است بتواند در همین دنیا، آخرت را مشاهده کند. علاوه بر عالم طبیعت، سایر عوالم را مشاهده نماید و وجود فرشتگان را هم واقعا بیابد.
معرفت وحیانی	یکی از ابزارهای رسیدن به معرفت، وحی است. این ابزار ویژه پیامبران است؛ خداوند از طریق وحی و به واسطه پیامبران، معرفتی در اختیار بشر قرار می دهد که به آن معرفت وحیانی می گویند.

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir